GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE IN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SE PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 55. *Mercurĭ, 11 (23) Martie.* **1887.**

Braşovŭ, 9 Martie 1887.

Ḍi de ḍi, anŭ de anŭ trece, fără sĕ mai putemŭ înregistra o veste de bucuriă. N'audimŭ şi nu ni se' împărtăşesce decâtŭ că poporulŭ nostru sărăcesce, că biserica ni se lovesce, că şcóla ni se sgudue din temelii, pentru că guvernulŭ unguresců cu tóte organele sale administrative şi şcolare, îmbărbătate de strigătele nebune ale unui şovinismŭ fără sémĕnŭ, năpădescŭ din drépta şi din stânga spre a înăbuşi orice suflare şi viéţă ce nu e unguréscă.

Cele mai grele lovirĭ suntŭ cele date bisericei şi şcólei, singurulŭ scutŭ ce mai adăpostesce limba şi naţionalitatea. Şi în contra acestora, dér mai alesŭ contra şcóleloră e îndreptată furia stăpânirei unguresci. Când e vorba de instituţiunile nóstre bisericescĭ şi şcolare, nu mai esistă lege, nu mai esistă libertate, nu mai esistă toleranţă, ci volnicia şi patima e singura mĕsură ce decide.

Ce e dreptŭ, până acum volnicia ungurésca n'a îndrăsnitŭ a merge până acolo, ca sĕ pretindă a se face serviciulŭ divinŭ în bisericĭ românescĭ în limba ungurescă, precum a îndrăsnitŭ între Slovacĭ şi Şvabĭ. Dér din nenorocire în câteva comune românescĭ din Sĕcuime acéstă stare de lucrurĭ esistă de vécurĭ, deşi spre lauda Româniloră de acolo, uneltirile de maghiarisare au isbutitŭ a le maghiarisa limba, dér nu şi inima, căcĭ ca Românĭ se mărturisescŭ. Indesuiţĭ de Sĕcui, fără şcóle românescĭ, au fostŭ împedecaţĭ de a comunica cu massa cea mare a poporului românŭ şi de a-şĭ cultiva limba în şcólele lorŭ proprii.

Isbutiserămŭ în timpulŭ din urmă sĕ ne ridicămŭ câteva scóle prin unele comune române din Sĕcuime, dér avemŭ sĕ luptămŭ cu marĭ greutăţĭ, pentru că mai alesŭ de unŭ timpŭ încóce suntŭ strânse în cerculŭ uneltiriloră de maghiarisare. Volnicia ungurésca a isbutitŭ ca în Ormenişŭ, Ozunŭ, Bikfalău, Comolău şi alte comune sĕ fiă şcóle comunale şi nu confesionale. In Crizbavŭ lucrurile au mersŭ şi mai departe, mulţămită slăbiciunei preoţilorŭ ce i-a avutŭ acea comună, precum şi nepăsărei autorităţii nóstre supreme bisericescĭ şi şcolare, care a toleratŭ asemenea lucrurĭ. Din şcóla românéscă confesională s'a făcutŭ şcólă comunală, şi aḍĭ suntemŭ informaţĭ că şi cea comunală s'a prefăcutŭ în scólă de statŭ ungurésca. Poporulŭ e amărîtŭ şi preotulŭ o simte, căcĭ aḍĭ sufere urmările, poporulŭ nu'lŭ mai ia în sémă şi nu-i împlinesce nicĭ cele mai neînsemnate cererĭ. Comuna Dobârlĕu cu mare greu îşĭ mai póte susţiné scóla şi biserica, căcĭ poporulŭ e adusŭ la o stare materială miserabilă, locuitorii suntŭ şi aḍĭ birnicii proprietarilorŭ ungurĭ din Bikfalău. In Ormenişŭ uneltirile unguresci au mersŭ până acolo, ca Românii sĕ nu-şĭ pótă face nicĭ măcar biserica pe unŭ locŭ ce li se dăruise şi care se afla în mijloculŭ comunei. Au ridicatŭ împrejurulŭ acelui locŭ şurĭ de lemnŭ, numai ca sĕ facă pe Românii sĕ părăsésca loculŭ.

De câte orĭ n'au făcutŭ apelŭ Românii la autorităţile unguresci, ca sĕ le dea mână de ajutorŭ pentru înlăturarea neajunsurilorŭ! Dér au apelatŭ la urechia surdului, şi aḍĭ au ajunsŭ la convingerea că organele guvernului nu voescŭ a le da sprijinulŭ cuvenitŭ, fiindŭ că, cum ḍise Dr. Gregr în camera din Viena, nu potŭ suferì semne de viéţă românéscă.

Nu totŭ aşa se pórtă autorităţile unguresci, când e vorba de încassarea taxelorŭ pentru fondulŭ de pensiune regnicolarŭ alŭ învĕţătorilorŭ, la care fie-care comună bisericéscă care are scólă contribue, de esemplu în protopopiatulŭ alŭ doilea alŭ Braşovului, câte 12 fl. pe anŭ şi fiecare învĕţătorŭ câte 2 procente din salarulŭ sĕu. Atuncĭ zelulŭ acelorŭ autorităţĭ e neobositŭ, esecută până şi averile epitropescĭ.

Nu 'i destulŭ cu atâta, acum se gândescŭ despoţii la nouĕ loviturĭ, făurescŭ nouĕ atacurĭ. Incepŭ a'şĭ ridica braţele de polipu în contra gimnasielorŭ. Fóia guvernamentală din Cluşiu îşĭ începe cântecŭlŭ ei de bufniţă cu gimnasiulŭ din Blaşiu şi din Bradŭ. A visatŭ că în Blaşiu s'ar petrece „cumplite nedreptăţĭ“, „nu s'arŭ clasifica scolarii după meritŭ“, „suntŭ pré mulţĭ scolarĭ“, împrejurare care face ca scólele unguresci sĕ fiă rĕu visitate de scolarii românĭ. Profesorii gimnasiului din Bradŭ arŭ fi nisce „ultraiştĭ“ şi acelŭ gimnasiu nicĭ „n'ar merita a se pune în rĕndulŭ scóleloră“. Şi pentru ce ridică fóia guvernamentală aceste bocete? Pentru că — ḍice ea — aceste scóle facŭ concurenţă scóleloră unguresci; arŭ fi unŭ asilŭ alŭ scolarilorŭ leneşĭ şi nepregătiţĭ; şcolarii, carĭ la şcólele unguresci nu se potŭ „ferici“, şĭ-ar lua refugiulŭ la acele scóle, unde ar căpĕta testimonii bune şi aşa li s'ar da putinţa de a fi în avantagiu faţă cu şcolarii din gimnasiile unguresci. Cere apoi fóia clusiană, ca şi la aceste scóle românescĭ, unde se dau testimonii egalŭ de bune cu ale scóleloră unguresci, sĕ se pretindă dela şcolarĭ atâta câtŭ se pretinde dela „minunatele şi bine organisatele“ scóle unguresci. In fine atrage atenţiunea cercuriloră competente asupra acestorŭ şcóle.

Cine nu înţelege iesuitismulŭ şi fariseismulŭ fóiei unguresci? A ḍice că tinerii românĭ „scotŭ pe tinerii ungurĭ din posiţia lorŭ străbună cu ajutorulŭ testimoniilorŭ ce au egală valóre cu testimoniile celorŭ mai bune scóle“, e unŭ neadevĕrŭ strigătorŭ la cerŭ, când se scie că noi Românii suntemŭ eschişĭ din funcţiunile statului, décă nu jurămŭ pe pintenii şi pe calpaculŭ unguresců. Altŭ focŭ o arde pe cucuvaia din Cluşiu. Tinerii românĭ nu mergŭ la scólele unguresci şi cei carĭ se ducŭ la acestea se întorcŭ îndĕrĕtŭ. De ce nu vreau cei dela „Kolozsvár“ sĕ recunóscă, că cei mai mulţĭ tinerĭ românĭ suntŭ sătui de batjocurile profesorilorŭ şi colegilorŭ lorŭ ungurĭ? De ce nu vreau sĕ recunóscă că, după datele şi informaţiunile ce le avemŭ, cei mai slabĭ şcolarĭ suntŭ aceia carĭ vinŭ în gimnasiile nóstre dela cele unguresci? De ce nu vrea sĕ recunóscă fóia maghiară, că nu gimnasiele unguresci merită calificaţiunea de „minunate şi bine organisate“ — de vreme ce ea însăşĭ recunósce, că tinerii românĭ suntŭ în posiţiune d'a fi în avantagiu faţă cu tinerii ungurĭ? Óre „minunate şi bine organisate“ suntŭ gimnasiile unguresci, când cu puţine esceptiunĭ în ele nu se câştigă decâtŭ o spoială de clasicismŭ, nu se învaţă decâtŭ numai carte ungurésca, şi istoria falsificată precum de pildă în gimnasiulŭ din Odorheiulŭ secuiescŭ, unde, precum ne asigură unŭ preotŭ românŭ care a învĕţatŭ acolo, profesorulŭ de istoriă le spune şcolarilorŭ că „décă n'arŭ fi Ţiganii, Valachii arŭ fi celŭ din urmă şi celŭ mai pĕcătosŭ poporŭ din lume.“

Décă de aceste cunoscinţe li se bagă în capŭ şcolarilorŭ din gimnasiile unguresci, atuncĭ nu-i mirare, că se sêmtŭ ofensaţĭ de câte-orĭ dau ochĭ cu vr'unŭ colegŭ dela gimnasiile românescĭ, care se sêmte în dreptŭ a se considera celŭ puţinŭ egalŭ cu ei.

Dér de ce sĕ mai umblămŭ cu mâţa în sacŭ. Celorŭ dela „Kolozsvar“ li s'au împuiatŭ creerii, acum în primăvéră, de nouĕ tendinţe şi pofte de maghiarisare şi vorŭ sĕ găséscă éraşĭ nodurĭ în papură, li se pare că suntŭ ameninţaţĭ şcolarii ungurĭ, căcĭ mai esistă încă câte-va şcóle românescĭ!

E timpulŭ însĕ ca sĕ vorbimŭ împreună şi o vorbă seriósă, şi de aceea vomŭ mai revenì.

SCIRILE ḌILEI.

Ministrulŭ de honveḍĭ a primitŭ deputaţiunea studenţilorŭ, condusă de deputatulŭ dietalŭ Munich, în cestiunea esamenului de oficerŭ în reservă în armata comună. Ministrulŭ arătă că e cu neputinţă sĕ li se împlinéscă rugăciunea d'a depune esamenulŭ în limba ungurescă, dér va face totŭ posibilulŭ, ca sĕ nu li se pretindă aşa strictŭ perfecta cunóscere a limbei germane, ci câtŭ sĕ potă fi înţeleşĭ aspiranţii în vorbire şi în scriere. — Der Ungurii de ce pretindŭ Nemaghiarilorŭ perfecta cunóscere a limbei unguresci chiar şi pentru rangulŭ de oficerŭ la gloate? Unde e consecinţa?

—x—

Ni se scrie din Rodna: Membrulŭ Academiei d-lŭ *Florianŭ cav. de Porcius* nu póte lua parte nicĭ în anulŭ acesta la şedinţele Academiei române în Bucurescĭ, deorece ca şi acum unŭ anŭ guvernulŭ din Peşta refusă a-i da paşaportŭ.

—x—

Ministrulŭ de honveḍĭ a încunosciinţatŭ municipiile în sensulŭ înţelegerei stabilite cu ministrulŭ comunŭ de rĕsboiu, ca placatele şi tipăriturile terminate în scopulŭ convocării pentru casulŭ de mobilisare sĕ nu se trimetă nemijlocitŭ, când se va ordona mobilisarea, primărielorŭ acelorŭ comune, care nu posedŭ o propriă cancelariă comunală, ci prin notarulŭ cercualŭ respectivŭ. Privitorŭ la presentarea convocaţilorŭ ordonă ministrulŭ, ca staţiunile de presentare sĕ se stabiléscă în comunŭ cu comandele sem brigadelorŭ de honvedĭ şi sĕ se însemneze în placatele de mobilisare. Honveḍii concediaţĭ au sĕ se presinte orĭ la staţiunea de echipare a propriului lorŭ corpŭ de trupe, orĭ la acele batalióne de honveḍĭ, pe alŭ cărorŭ teritoriu se află ei, decă cu trenulŭ (vaporulŭ) nu potŭ ajunge la staţiunea lorŭ de echipare în 8—10 óre, orĭ pe josŭ într'o ḍi.

—x—

Dumineca trecută s'a arangeatŭ în *Bocşa-montană* alŭ treilea concertŭ de către *corulŭ vocalŭ românescŭ* din localitate. Atâtŭ succesulŭ moralŭ, câtŭ şi celŭ materialŭ, au fostŭ satisfăcĕtóre. »Familiei“ se scrie de acolo, că pe lângă corulŭ românescŭ lumescŭ, s'au mai înfiinţatŭ încă douĕ reuniunĭ g. or. pentru cultivarea cântului bisericescŭ. Trei corurĭ der, unulŭ mai cu zelŭ şi mai bunŭ decâtŭ altulŭ, e unŭ semnŭ bunŭ şi o dovadă puternică despre interesulŭ ce-lŭ au Românii pentru artă, cultură şi progresŭ. Marĭ merite are în privinţa acésta instructorulŭ şi compositorulŭ d-lŭ Coloficŭ. Dumnialui a şi compusŭ o liturgiă nouă forte frumósă, care se póte procura dela susnumitulŭ domnŭ cu 6 fl. v. a. Vocile suntŭ separatŭ scrise. — La *Curticĭ*, în comitatulŭ Arad, s'a înfiinţatŭ de curĕndŭ unŭ corŭ vocalŭ, care a datŭ sub conducerea lui Iosifŭ Mihu în 26 Februarie unŭ frumosŭ concertŭ; la succesŭ a contribuitŭ şi d-lŭ rigorosantŭ în dreptŭ Severŭ Bocşanŭ, care a ţinutŭ şi o cuvĕntare potrivită. — In *Chinezŭ* tinerimea şcolară a compusŭ în tomna anului trecutŭ, sub conducerea parocului Alesandru Crăciunescu, unŭ *corŭ vocalŭ bisericescŭ*, care cu conlucrarea învĕţătorului Petru Baranŭ s'a şi produsŭ în 15 Februarie în biserică

—x—

In legătură cu notiţa, ce amŭ adus'o ḍilele trecute, că notarulŭ *Laurentzi* din *Feldioră* ar fi pierdutŭ pe drumŭ până la Braşovŭ o sumă mare de banĭ, ni ni se comunică, că acestŭ notarŭ, care funcţiona totodată şi ca cassarŭ alŭ „reuniunii de păstrare săsescĭ din Feldioră,“ în sĕptĕmâna trecută a aruncatŭ în focŭ tote cărţile de contabilitate ale numitei reuniunĭ. Notarulŭ a fostŭ arestatŭ. Se ḍice că ar fi comisŭ faptulŭ într'o stare mentală turburată; de altă parte se asigură, că societatea ar fi fostŭ păgubită de către cassarulŭ sĕu cu sume considerabile.

—x—

Privitorŭ la afacerea unui nou împrumutŭ alŭ bisericei rom. gr. or. din *Hermanŭ*, despre care relatasemŭ ca simplă informaţiune într'unulŭ din numerile trecute ale fóiei nóstre, aflămŭ din altă parte, că acelŭ împrumutŭ nu s'ar fi făcutŭ şi că în adevĕrŭ biserica n'ar mai fi nimicŭ datóre. Unŭ asemenea împrumutŭ nicĭ nu s'ar

fi pututŭ face fără scirea celorŭ carĭ conducŭ afacerile bisericescĭ din acea comună. Amŭ dori ca aşa sĕ şi fiă chiar spre binele bisericei.

—x—

„Familiei« i se scrie din Budapesta despre unŭ nou succesŭ alŭ unei copiliţe române pe terenulŭ artei. D-ra *Alma de Dunca-Schiau*, mica elevă din clasa IV a conservatorului din capitală şi elevă internă a institutului de creşcere alŭ „Societăţii pentru cultura femeilorŭ« a jucatŭ pe pianŭ la ultimulŭ concertŭ alŭ pensionatului o »polonaisă brilantă« plină de dificultăţi technice şi artistice, intru aplausele şi admiraţiunile sălii întregĭ. Pe lângă frumseţa sa rară, d-ra Alma de Dunca-Schiau unesce inteligință superióră şi unŭ simţĕmêntŭ profundŭ alŭ artei, ce desvoltându-se cu anii, îi asigură o carieră mare, de va intrebuinţa talentele, cu carĭ este bogatŭ îndestrată.

—x—

După cum i se scrie din *Cernăuţĭ* aceluiaşĭ diarŭ, circulă faima, că clerulŭ înaltŭ împreună cu boerimea vrea sĕ scotă la lumină unŭ diarŭ politicŭ românescŭ în Cernăuţĭ.

—x—

Duminică 13 Martie a. c. s'a inauguratŭ în *Sucéva* o nouă societate românéscă sub numele: *„Clubulŭ românŭ"*, societate de lectură şi petrecere. După statutele acestui clubŭ, elŭ îşĭ propune a cultiva lectura, musica, teatrulŭ de amatorĭ, a arangia intâlnirĭ sociale, şi a ţine prelegerĭ publice, scrie „Revista Politică".

—x—

Frecvenţa universităţii din Cernăuţĭ a fostŭ în semestrulŭ de érnă 1886/87 următórea: La facultatea teologică 60 auditorĭ ordinarĭ şi 1 extraordinarŭ, dintre carĭ 50 românĭ şi 11 rutenĭ; la facultatea juridică 123 ordinarĭ şi 16 estraordinarĭ, dintre carĭ 31 românĭ; la facultatea filosofică 17 ordinarĭ şi 19 estraordinarĭ, dintre carĭ 7 românĭ; éră la cursulŭ de farmacia au fostŭ 13 auditorĭ, dintre carĭ 1 românŭ. Aşaderă la suma totală de 249 auditorĭ ai universităţii, Românii facŭ parte cu 89 de inşĭ.

—x—

O telegramă din *Agramŭ* comunică, că deputatulŭ Davidŭ *Starcevicĭ* fù citatŭ înaintea judelui de instrucţiune şi după unŭ scurtŭ interogatoriu fù pusŭ în arestŭ preventivŭ. Arestarea a făcutŭ mare sensaţiune.

—x—

După cum anunţa „Kereshed. Vilag", în curêndŭ se va înfiinţa *monopolulŭ chibriturilorŭ*, şi anume după alegerĭ se va presenta dietei respectivulŭ proiectŭ de lege. — Din ce în ce mai »bine«.

—x—

Sâmbătă în 26 Martie 1887 secţiunea „Braşovŭ" a reuniunei transilvane a Carpaţilorŭ (Siebenb.-Karpathenverein) va arangia o „serată voiósă" în otelulŭ Nr. 1. Inceputulŭ va fi la 8 óre séra.

Din afară.

După cum scrie „Times" din Londra, diferite faime şi espectorărĭ facŭ în Constantinopolŭ impresiunea, că succesulŭ misiunei lui Riza-bey în Bulgaria ar atêrna de tractările ce se continuă în Petersburgŭ, prin mijlocirea lui Lobanoffy, între Austro-Ungaria şi Rusia privitorŭ la resolvarea cestiunei bulgare. Se crede că, decă nu se va lua în curêndŭ o decisiune, Sobrania se va convoca fórte curêndŭ, pentru ca sĕ proclame Bulgaria ca regatŭ independentŭ, căcĭ regenţii înşişĭ consideră situaţiunea lorŭ ca abiasuportabilă mai îndelungŭ timpŭ. Acéstă ruptură a tractatului din Berlin ar trebui necondiţionatŭ sĕ provóce o decisiune eventuală ar puté urmaşĭ unŭ congresŭ şi se crede că Ţarulŭ nu e cu totulŭ antipaticŭ acestei idei.

*

„Nezavissima" fóia oficiosă din Sofia dice, că Riza-bey sĕ scie şi sĕ comunice la loculŭ respectivŭ, că decă Turcia insistă şi mai departe pentru o împăcare cu Zankov, acésta ar ofensa întrégа naţiune bulgară. „Nu vremŭ nicĭ o împăcare, nicĭ o mijlocire, ceremŭ ca Turcia sĕ numéscă câtŭ mai curêndŭ unŭ candidatŭ la tronŭ orĭ, decă nu se întêmplă acésta, vomŭ rechiăma pe prinţulŭ Alexandru."

Procesulŭ de calumnia

contra d-lui *F. H. Longinŭ*, advocatŭ în Deva.

(Urmare din Nrii 49, 50, 51 şi 52).

Va sĕ dică, procurorulŭ, pe basa actelorŭ şi a dovedilorŭ ce-au intratŭ, a pusŭ pondŭ mai cu sémă pe aceste trei puncte, pecândŭ, celelalte fapte şi declaraţiunĭ ale acusatului le-a semnalatŭ numai ca ilustraţiune şi ca razeme la cele trei puncte esenţiale. — In ce stau aceste trei puncte se va vede mai la vale din desvoltarea ulterióră a pertractării şi a fasiunilorŭ martorilorŭ. — Şi anume:

Martorulŭ Franciscŭ Teutschek, intreprindĕtorŭ de case în Deva, omŭ în verstă şi cu destulă reputaţiune în vieţa socială din Deva, spune că viia lui e învecinată, cu a preşedintelui tribunalului reg. din Deva şi că în viia aceea a pusŭ mai multe sălcii triste, cu scopŭ, ca mai alesŭ una, după ce se va desvolta deplinŭ, sĕ o doneze unui amicŭ alŭ sĕu, căruia încă de mai nainte îi promisese o frumosă salciă.

Intr'o di — dice martorulŭ, — mergêndŭ la viiă, am aflatŭ, că chiar esemplariulŭ, care l'am destinatŭ amicului meu, s'a furatŭ.

Se înţelege, că m'am indignatŭ peste mĕsură şi decĭ de locŭ am plecatŭ, ca sĕ-i dau de urmă. Luândŭ cimiterele dearĕndulŭ — căcĭ dasem cu socotéla, că pe acolo voiu da mai îngrabă de urmă, — după multă căutare, am datŭ de salcia mea, la unŭ mormêntŭ din cimiterulŭ catolicŭ. Luândŭ la rĕspundere pe păzitorulŭ cimiterului, mĭ-a spusŭ, că acea salciă tristă o-a adus'o sluga preşedintelui tribunalului reg. a Măriei sale d-lui Dr. Franciscŭ Solyom Fekete.

Eu apoi — dise mai departe martorulŭ, — am povestitŭ întêmplarea acesta şi la alţii şi aşa şi acusatului. Mai târdiu, intelnindu-mĕ cu Măria sa preşedintele, am fostŭ intrebatŭ de către densulŭ, decă sunt supĕratŭ pentru salciă? I-am rĕspunsŭ, că da, am fostŭ, — der fiindŭ că am aflatŭ, că s'a dusŭ acea salciă, pentru Măria sa, nu dicŭ nimicŭ şi nicĭ nu poftescŭ vre-o desdăunare — căcĭ preşedintele l'a fostŭ îmbiatŭ — numai câtŭ mĭ-a fostŭ ciudă, nesciindŭ că s'a ridicatŭ de acolo, din porunca Măriei Sale.

Fassiunea preşedintelui conglăsuesce cu fassiunea acestui martorŭ în multe privinţe, deosebirea e numai aceea, că preşedintele susţine, că acea salciă s'a cultivatŭ şi de elŭ şi că ar fi din viia lui. Aflândŭ martorulŭ fassiunea preşedintelui şĭ-a esprimatŭ mirarea, cum Măria Sa d-nulŭ preşedinte póte sĕ afirme aşa ceva!

Acusatulŭ relativŭ la acestŭ punctŭ, când a fostŭ provocatŭ a da dovedĭ, a disŭ, că vorbindu-se multŭ despre acéstă întêmplare, crede că acésta încă nu póte fi ceva lucru strălucitŭ.

E de însemnatŭ, că preşedintele Solyom în fassiunea sa, relativŭ la punctulŭ acesta, se încercă a da întêmplărei unŭ coloritŭ de pietate părintescă, şi pentru aceea se espectoreză contra acusatului, în modŭ neertatŭ înaintea unui jude de instrucţiune.

După acestŭ martorŭ s'a ascultatŭ Emilŭ Koszperda, fostŭ adjunctŭ pretorialŭ, de presentŭ notarŭ în părţile Zarandane. Martorulŭ istorisesce, că în cerculŭ electoralŭ (pentru representanţĭ comitatensi) dela Vaţia, au fostŭ marĭ lupte electoralĭ şi că din acele lupte au resultatŭ mai multe denunţărĭ la tribunalulŭ reg. din Deva şi la administraţiune.

In urma denunţării unui advocatŭ, cu numele Franciscŭ Ribiczei, acuma mortŭ, tribunalulŭ regescŭ din Deva a ordonatŭ cercetare criminală pentru delictŭ de agitare în contra mai multora dela noi şi a esmisŭ ca jude instructorŭ pe unŭ notarŭ de tribunalŭ cu numele Dr. Andrei Korber cu acea instrucţiune, ca pe cei denunţaţĭ sĕ-i deţină şi sĕ-i escorteze la Deva în temniţă.

Judele de instrucţiune, sosindŭ sera la Baia de Crişŭ, a spusŭ confidentŭ martorelui, că şi elŭ este unulŭ din cei denunţaţĭ, decĭ decă vrea sĕ scape, sĕ grăbéscă la Deva şi asigurândŭ pe preşedintele tribunalului, că şi cu ocasiunea alegerei ce se apropia (din 1883) va lucra pentru candidatulŭ, pe care-lŭ sprijinesce preşedintele tribunalului (adecă pe Dr. Chorin, care căduse faţă de P. Truţia) sĕ esopereze dela Solyom o scrisóre óre-care şi atuncĭ elŭ, judele incviratŭ, nu-lŭ va deţine, altmintrelea da.

Ingrozându-mĕ — dice martorulŭ — de locŭ am plecatŭ la Deva şi acolo m'am dusŭ deadreptulŭ la preşedintele tribunalului d-lŭ Dr. F. Solyom Fekete, şi i-am spusŭ, ce am auditŭ dela d-lŭ Dr. A. Korber, — dreptŭ aceea, provocându mĕ la serviciile ce am făcutŭ cu ocasiunea alegerilorŭ, pentru ca sĕ reiasă fratele Măriei sale, — apoi arĕtându'i, că ce lovitură groznică ar fi pentru familia mea, decă aşĭ fi escortatŭ cu gendarmĭ, l'am rugatŭ, ca se 'mĭ dee o semnătură órecare, ca sĕ o ducŭ la d-lŭ Dr. A. Korber, că îi voiu fi recunoscĕtorŭ. Măria sa apoi s'a înduratŭ de mine şi mĭ-a datŭ unŭ biletŭ de următoriulŭ cuprinsŭ: „Ezen irat elömutatojára nezve, nem", adecă: „presentatorulŭ acestei scrisorĭ nu". Eu cu biletulŭ acesta am grăbitŭ acasă, unde arĕtându-lŭ judelui incvirentŭ,—elŭ nu m'a deţinutŭ—ba apoi n'a deţinutŭ nicĭ pe ceialalţĭ.

Mai târdiu eu am picatŭ din slujbă şi relaţiunile mele cu d-lŭ preşedinte Solyom au devenitŭ din ce în ce mai încordate, până ce eu am fostŭ aplecatŭ a crede, că persecutarea mea nu póte isvorĭ decâtŭ numai dela d-lŭ Dr. F. Solyom Fekete. In fine duşmănia între mine şi Măria sa Solyom devenindŭ completă, eu am arĕtatŭ biletulŭ de sub întrebare şi am spusŭ istoria şi puterea lui (a biletului) la totă lumea, — mai pe urmă am presentat'o şi comitelui supremŭ alŭ comitatului Huniădorei, cu scopŭ, ca Ilustritatea sa sĕ arate la ministru de justiţiă ce felŭ de omŭ e d-lŭ Dr. Franciscŭ Solyom Fekete, preşedintele tribunalului reg. din Deva, — pe astă cale va fi aflatŭ decĭ şi acusatulŭ şi s'a folositŭ de ea. Martorulŭ apoi declară, că elŭ este de aceea convingere, că elŭ numai cu ajutorulŭ acelui biletŭ a scăpatŭ.

Preşedintele arată martorului, că Dr. A. Korber — în fasiunea lui dice, că elŭ nu scie nimicŭ de biletŭ şi că eliberarea respective nedeţinerea lui a urmatŭ din alte motive, — că adecă nu a aflatŭ cu cale sĕ-lŭ deţină.

Mai arată preşedintele, că dr. Solyom în fasiunea lui dice, că martorulŭ l'a sedusŭ şi că i-a datŭ (martorelui), acelŭ biletŭ, numai ca sĕ scape de molestitórele lui rugăminte, — decĭ întrebă pe martorŭ, că ce obiecţioneză la aceste.

Martorulŭ află de naturalŭ, că Dr. A. Korber nu recunosce ce dice elŭ, asemenea şi preşedintele dr. Solyom; cu tóte acestea elŭ îşĭ susţine fassiunea cu totă puterea.

Acusatulŭ dice, că istoria biletului a audit'o şi elŭ dela mai mulţĭ, şi aşa şi dela martorele şi fiindŭ că se vorbia multŭ şi multe despre acelŭ biletŭ, a credutŭ de datoria sa a se provoca la fapta acesta ca la o dovedă — care asemenea nu se póte dice că ar fi strălucită.

Din fassiunea d-lui Dr. Solyom, relativŭ la acestŭ punctŭ, se vede că d-sa a fostŭ prea iritatŭ, când a dictatŭ la protocolŭ fassiunea sa, căcĭ se folosesce de nesce terminĭ atâtŭ de neiertaţi, încâtŭ cu dreptŭ cuvêntŭ martorele a pututŭ pune întrebarea, că cum s'a pututŭ permite, a se lua în scrisŭ aşa ceva, ce dice d-lŭ Dr. Solyom?

Câtŭ timpŭ s'a ascultatŭ acestŭ martorŭ şi s'a atinsŭ acestŭ punctŭ, se puté observa o nervositate generală.

Procurorulŭ şi preşedintele au pusŭ mai multe întrebărĭ martorelui, dicêndŭ că fassiunile lui nu ar fi totŭ de unulŭ şi acelaşŭ cuprinsŭ şi înţelesŭ — martorele însĕ a susţinutŭ, că şi acum şi când a fostŭ mai nainte a spusŭ adevĕrulŭ. (Va urma.)

De pe Crane, Martie 1887.

Domnule Redactorŭ! Poporulŭ nostru pe tóte terenele devine a fi nedreptăţitŭ. Nicĭ chiar cerealele carĭ le câştigă cu grea sudóre nu le póte vinde fără ca sĕ nu fiă înşelatŭ.

Despre acésta se póte omulŭ convinge la tîrgurile de sĕptĕmână ale oraşelorŭ locuite de jidovime. Aşa în oraşulŭ Deşiu de câţiva anĭ încóce tóte cerealele cumpĕrate dela ţĕranii noştri mai ânteiu le cumpĕnescŭ după greutatea măjilorŭ metrice şi apoi le solvescŭ. Ţĕranii noştri fiindŭ că nu se pricepŭ la mĕsurile cele nouĕ, suntŭ siliţĭ a le vinde cu merţa, care altcum dela introducerea mĕsurilorŭ celorŭ nouĕ e oprită. Jidovimea însĕ, ca sĕ pótă prinde pe bieţiĭ ţĕranĭ în mrejile lorŭ, bucurosŭ oferesce preţulŭ după merţă şi încă de fiecare aprópe atâta câtŭ cere vêndĕtorulŭ, încâtŭ îngrabă se face tocméla. E de însemnatŭ că tocméla cu astfelŭ de mĕsură oprită inadinsŭ o facŭ cu ţĕranii noştrĭ cu scopŭ ca mai târdiu de s'ar vedea înşelaţĭ în urma cântărirei cu cumpĕna, sĕ nu pótă alerga la lege. Venindŭ cerealele la cumpĕnă, facŭ maliţiósa obiecţiune, că n'au greutatea recerută, decĭ la fiecare merţă, din preţulŭ ei deja statoritŭ, detragŭ câte 2—10 cr; bietulŭ ţĕranŭ ce are de a face decâtŭ a se învoi şi aşa, căcĭ nu scie, că óre are greutatea recerută orĭ ba, ér de aleрgă la lege în astfelŭ de împrejurărĭ totŭ elŭ perde, de óre ce se scie că nu e permisŭ a vinde cu merţa, cu tóte că elŭ cu jidovulŭ cu merţa s'a tîrguitŭ.

Asta nu se întêmplă numai cu unŭ singurŭ omŭ sĕu cu mai mulţĭ şi într'o singură di de mărturie (târgŭ de sĕptĕmână), ci se întêmplă de câţiva anĭ în tóte dilele tĕrgurilorŭ de sĕptĕmână, firesce numai cu ţĕranii şi mai cu sémă cu cei românĭ, deórece aceştia nu cunoscŭ mĕsurile nouĕ. Poporulŭ în astă privinţă îlŭ putemŭ considera ca datŭ pradă arbitriului precupeţilorŭ, căcĭ cerealele câştigate cu cruntă sudóre, când sosescŭ la cumpĕna măjii metrice, le plătescŭ aceia aşa cum îi trage inima, fără ca organele guvernului sĕ se fi încercatŭ a pune stavilă astorfelŭ de lucrurĭ. Mĕsurile decimale costă 12—15 fl., probabilŭ domnii dela putere le socotescŭ sĕu pré scumpe sĕu netrebnice; până când lângă salariulŭ statoritŭ alŭ notariului cercualŭ se recunósce încă câte 30—40 fl. dela o comună sub diferite numirĭ de către oficiulŭ pretorialŭ; în spesele telegrafului, care se înfiinţeză din Ciachi-Gârbău până în Deşiu se lichideză câte 20—30 fl.; pentru foile „Szolnok-Doboka", »Erdélyi Gazda" şi »Rendöri közlöny" câte 6—7 fl., carĭ se procureză nu ca sĕ le cetéscă Stanŭ şi Branŭ, carĭ nu sciu nicĭ o vorbă unguréscă, şi carĭ deşi le plătescŭ, der nicĭ nu le vedŭ cu ochii, ci aceste se abonéză ca sĕ aibă notariulŭ în ce pacheta lucrurĭ de ale mâncărei. Repetŭ, acestea domnii »fericitorii" noştri nu le consideră de netrebnice, der ce sĕ dicŭ, când chiar traista dela ordinanţulŭ (uneorĭ surugiu şi servitorŭ de casă) notariului din cerculŭ Simisnei e procurată de acelŭ notarŭ jidovŭ pe spesele comunelorŭ cu 20 fl. v. a. dela unŭ neguţătorŭ totŭ jidovŭ din Buda Pesta, — că, vedĭ Dómne, e mai mare lipsa de o astfelŭ de traistă, decâtŭ de mĕsurĭ decimale pe carĭ când s'arŭ procura şi le-arŭ studia poporulŭ, nu ar ave jidovimea aşa bunŭ gheşeftŭ.

Abusurile cu întrebuinţarea mĕsurilorŭ nouĕ se facŭ nu numai în Deşiu; potŭ afirma că aprópe mai în tóte oraşele din Transilvania şi Ungaria. Socotindŭ în calculŭ celŭ mai de josŭ numai în Deşiu în fiăcare di de mărturiă 100 fl. perduţĭ din punga poporului nostru după acele 50—100 de carĕ, carĭ vinŭ cu cereale de vêndare, în 52 de mărturii ale anului arŭ fi 5200 fl.; dér apoi în alte oraşe cu tîrgurĭ mai marĭ câte mii de florenĭ se perdŭ!

Aceste luându-le în considerare preoţii şi învĕţătorii noştri, multŭ bine ar face poporului când l'ar îndemna spre a contribui suma recerută la cumpĕrarea măjei decimale cu care în câteva dile, sĕu chiar în sĕrbătorĭ, şi pe celŭ mai primitivŭ omŭ din satŭ l'ar putea învĕţa, şi astfelŭ s'ar cruţa o considerabilă sumă de banĭ, carĭ altcum în decursulŭ anului la vinderea cerealelorŭ rĕmânŭ în mâna precupeţilorŭ fără simţŭ de dreptate. Pentru procurarea astorfelŭ de mĕsurĭ bucurosŭ se învoiescŭ ţĕ-

ranii noştri, deorece aprope fiecare a avutŭ ocasiune la vinderea cerealelorŭ a esperia relele urmărī ale necunoscerei măjilorŭ metrice. *Sentinela.*

Tohanulu vechiu, Martie 1887.

Stimate D-le Redactorŭ! Tinerimea română din Tohanulŭ vechiu a arangiatŭ pe la mijloculŭ carnevalului în localulŭ edificiului scolarŭ de acolo o producţiune teatrală împreunată cu jocŭ. Regretŭ, că până acuma nu s'a aflatŭ nimenea, care sĕ vĕ reporteze despre succesulŭ acestei producţiunī, care după a mea părere merită o atenţiune cu atâtŭ mai mare, cu câtŭ astfeliu de încercărī suntŭ nisce apariţiunī cu totulŭ rare în mijloculŭ poporului nostru dela sate.

S'au jucatŭ douĕ piese în câte unŭ actŭ: „Rusaliile“ de V. Alexandri şi „Vlăduţulŭ mamii«, vodevil de I. Lupescu. Succesulŭ debutanţilorŭ a fostŭ peste aşteptare satisfăcĕtorŭ, deşi unele persóne acuma au debutatŭ pentru prima oră. Cu deosebire d-şora Cornelia N. Popŭ, care a binevoitŭ a lua asupră şī nisce rolurī grele, a representatŭ cu multă destoinicià în rolulu Susanei pe femeia intrigantă şi sinceră, er ca Sevasta din „Vlăduţulŭ mamii« a procuratŭ publicului deplină satisfacţiune.

D-şora Virginia Comanŭ, prin mişcările sale uşore şi mai alesŭ prin vocea sa plăcută şi bine cultivată a seceratŭ aplause forte numĕróse din partea publicului. Nu mai puţină laudă merită d-lŭ: Beniaminŭ Clococeanu în rolulŭ lui Galuscus şi încă şi mai multŭ în rolulŭ lui Costică, er d. Andreiu Radeşiu în rolulŭ lui Rĕsvrĕtescu, carī de asemenea au satisfăcutŭ publiculŭ pe deplinŭ.

Mai multă surprindere nī-a făcutŭ însĕ badea Haralampie Ungurŭ, unŭ ţĕranŭ gârbovitŭ de bĕtrâneţe, care cu o caracteristică propriă bĕtrâneţelorŭ sale a sciutŭ representa rolulŭ lui moşŭ Eftemie, storcêndŭ admiraţiune şi aplause frenetice din partea asistenţilorŭ. Scurtŭ: Producţiunea a succesŭ peste aşteptare.

Nu potŭ sĕ nu intonezŭ meritulŭ ce şi l'a câştigatŭ prin arangiarea acestei producţiunī inteliginţa română din Tohanulŭ vechiu şi mai vêrtosŭ d-lŭ învĕţătorŭ *Nicolau N. Popŭ*, ca diriginte alŭ teatrului. Pentru destoinicia sa pe terenulŭ artei teatrale, d. N. Popŭ fŭ distinsŭ încă în colónele acestui preţuitŭ diarŭ cu ocasiunea debutărei sale din Voila, în anulŭ trecutŭ, şi nu-mī rĕmâne decâtŭ sĕ constatŭ, că d. Popŭ nī-a datŭ şi de astădată dovedī despre capacitatea sa nu numai pe terenulŭ scolasticŭ, ci şi pe celŭ socialŭ. Dorimŭ d-lui Popŭ succesŭ şi bărbăţiă pe calea pe care a apucatŭ şi sĕ-şī afle mulţī imitatorī intre învĕţătorii românī!

Unŭ participantŭ.

Academia Română.

Sesiunea generală din anulŭ 1887.

Raportulŭ secretarului generalŭ asupra lucrărilorŭ făcute în anulŭ 1886—87.

(Urmare.)

5. Decopiarea de documente făcută prin îngrijirea d-lui colegŭ Odobescu din archivele Ministerului de externe din Parisŭ, s'a continuatŭ în anulŭ trecutŭ. Pentru acéstă lucrare s'a trimisŭ suma de 2500 lei din fondulŭ publicaţiunilorŭ istorice. Dela D-sa s'au primitŭ în decursulŭ anului 14 caiete de copii pentru anulŭ 1885—6 şi 30 pentru anulŭ 1886—87, cele mai multe din ele cuprindêndŭ o parte din memoriile generalului comite de Langeron.

Generalulŭ de Langeron, fiindŭ în serviţiulŭ Rusiei, a luatŭ o forte însemnată parte activă la mai tóte campaniile Rusiei în contra Turcilorŭ dela sfêrşitulŭ secolului trecutŭ şi dela inceputulŭ celui presentŭ, şi prin urmare la repeţitele ocupaţiunī ale Principatelorŭ de către Ruşī. Elŭ a fostŭ de mai multe orī comandantŭ supremŭ alŭ oştirilorŭ rusescī din Principate. Memoriile lui cuprindŭ relaţiunī amĕnunţite de mare însemnătate asupra stării sociale şi politice a Principatelorŭ în acea grea epocă a istoriei Românilorŭ.

Indată după primirea copiilorŭ, s'a începutŭ tipărirea acestorŭ documente, şi din ele se va forma alŭ III-lea volumŭ de suplementŭ la colecţiunea Hurmuzaki.

Starea actuală a documentelorŭ publicate în colecţiunea Hurmuzaki este următorea:

Volumulŭ	Anii	Docum.	Adun. de Hurmuzaki	Adause de Academiă
I.	1199—1345	553	—	553
III.p.1.	1576—1599	443	341	102
III.p.2.	1576—1600	150	—	150(sub pres.)
IV.p.1.	1600—1649	629	629	—
IV p.2.	1576—1650	732	—	732
V.p.1.	1650—1699	362	362	—
V.p.2.	1650—1699	475	—	475
VI.	1700—1750	355	355	—
VII.	1750—1818	308	308	—
Suplem. I.	1518—1780	1414	—	1414
» II.	1781—1814	988	—	988
» III.	1709—1826	50	—	50(sub pres.)
		6459	1995	4464

6. Decopiarea de documente se continuă fără încetare in archivulŭ Statului dela Veneţia. Directorulŭ acestei mari colecţiunī, d-lŭ Cechetti, urméză cu acelaşi interesŭ ca la inceputŭ acéstă lucrare şi ne dă cu aceeaşī bunăvoinţă ca şi în anii trecuţī concursulŭ sĕu luminatŭ pentru îmbogăţirea colecţiunii nóstre de documente.

De asemenea d-lŭ C. Soranzo a binevoitŭ a însciinţa Delegaţiunea, că urmăresce din parte-i cercetarea şi decopiarea documentelorŭ privitóre la istoria nóstră şi aflătóre in Biblioteca St. Marco.

7. Documentele privitore la istoria Românilorŭ găsite în véra anului 1885 de d-lŭ Bibliotecarŭ Bianu în colecţiunile bibliotecilorŭ din Cracovia şi Lemberg au fostŭ tote copiate sub binevoitórea ingrijire a d-lui dr. W. Wislocki, custosŭ la biblioteca Universităţii Jagelonice din Cracovia şi a d-lui dr. W. Ketrzynski, directorulŭ bibliotecei Ossolinski, din Lemberg, carī au binevoitŭ a trimite tote copiele făcute.

Incepêndu-se publicarea catalogului analiticŭ alŭ colecţiunii manuscriselorŭ bibliotecei Czartoryski, din care a şi apărutŭ fascicululŭ 1, s'a mijlocitŭ, ca d. dr. I. Korzeniowski, este însărcinatŭ cu redactarea acestui catalogŭ, sĕ procure Academiei copii de pe tote documentele privitóre la istoria Românilorŭ, carī se află în colecţiunile manuscrise ale acelei bibliotecī şi carī nu suntŭ încă copiate.

Colecţiunea de documente polone, carī s'au procuratŭ până acuma în copii, cuprinde peste 600 documente de mare interesŭ pentru istoria ţĕrilorŭ române mai cu sĕmă din secolii XVI şi XVII. Spre a se publica aceste documente va trebui ca sĕ se facă bune traducerī.

8. In urma relaţiunii presentate de către bibliotecarulŭ Academiei, d-lŭ I. Bianu, asupra călĕtoriei sale în Galiţia în vera anului 1885 şi a resultatului cercetărilorŭ sale în bibliotecele şi archivele acelei provincii, Academia a decisŭ în sesiunea trecută a-lŭ însărcina cu o nouă călĕtorie spre a urmări cercetările istorice prin colecţiunile polone. Spre acestŭ scopŭ Delegaţiunea a pusŭ la disposiţiunea d-sale suma de 1500 lei. Călĕtoria s'a făcutŭ în vacanţele de véră ale anului trecutŭ şi resultatele cercetărilorŭ sale au fostŭ presentate Academiei într'unŭ raportŭ, care a fostŭ trimesŭ spre cercetare la secţiunea istorică.

Cu acestă ocasiune d-lŭ Bianu a cercetatŭ de aprópe archivele familiei principilorŭ Radziwill, carī suntŭ instalate în castelulŭ dela Nieŝtwiez în Litvania. In aceste archive d-sa a aflatŭ peste 300 documente privitóre la istoria Românilorŭ, unŭ însemnatŭ numĕrŭ de scrisorī şi alte informaţiunī privitóre la căsĕtoria Mariei, fiica lui Vasile Lupu, u Ianuş Radziwill.

Principele Antonie Radziwill, cu o forte mare liberalitate, a dispusŭ copiarea tuturorŭ acestorŭ documente, şi sperămŭ că ele se vorŭ primi în cursulŭ anului.

9. In timpulŭ vacanţelorŭ de veră d-lŭ colegŭ V. A. Urechiă a făcutŭ cercetărī istorice în diferite părţī ale Moldovei şi ale Bucovinei, şi a procuratŭ, pre lângă diferite informaţiunī, preţióse colecţiunī de documente. Delegaţiunea a decisŭ a se restitui d-lui Urechiă, din fondulŭ publicaţiunilorŭ istorice, cheltuelile făcute în aceste călĕtorii în sumă de 2098 lei.

10. Din acelaşī fondŭ s'a datŭ şi în acestŭ anŭ d-lui colegŭ Bariţiu suma de lei 2500 spre a urmări cercetările sale istorice in Transilvania şi Ungaria O parte din resultatele cercetărilorŭ făcute de d-sa în acestŭ anŭ s'au comunicatŭ Academiei în şedinţele ordinare de peste anu.

IV. Legate şi fondurī.

In relaţiunea pe care voiu ave onore a v'o presenta asupra operaţiunilorŭ cassei se va arăta şi starea actuală a fondurilorŭ Academiei.

In acestŭ locŭ amŭ onore a vĕ aduce la cunoscinţă următorele:

1. Regularea succesiunii rĕposatului Dimitrie Hagi-Vasile, care a făcutŭ Academiei unŭ legatŭ de 20,000 lei, se află încă înaintea justiţiei, din care causă Academia nu a pututŭ încă fi pusă în posesiunea sumei ce i s'a legatŭ.

2. Veniturilor legatului de 10,000 lei făcutŭ Academiei de rĕposatulŭ G. San-Marin nu li s'a determinatŭ încă nicī o destinaţiune precisă: va fi dér necesarŭ ca în acestă sesiune sĕ li-se determine destinaţiunea în conformitate cu testamentulŭ.

3. La deschiderea sesiunii generale din anulŭ trecutŭ amŭ adusŭ la cunoscinţa d-vóstre, că regretatulŭ şi zelosulŭ nostru colegŭ Dr. Obedenaru a lăsatŭ Academiei prin testamentŭ întréga averea sa şi că doi dintre fraţii rĕposatului au intentatŭ acţiune asupra succesiunii. Acţiunea se află acum înaintea Curţii de apelŭ şi sperămŭ, că chiarŭ în cursulŭ acestei sesiunī se va termina în modŭ favorabilŭ pentru Academiă.

(Va urma.)

SCIRĪ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

BERLINŬ, 22 Martie. — Ovaţiunile din incidentulŭ aniversării nascerii împĕratului Wilhelm au începutŭ cu unŭ măreţŭ conductŭ cu facle. Impĕratulŭ mulţămì şi îşī esprimà bucuria asupra spiritului studenţimei de adī. Cu tótă mulţimea de sute de mii de ómenī, ordinea n'a fostŭ nicăerī turburată.

Mulţămită publică.

Comitetulŭ reuniunei femeilorŭ române din Braşovŭ îşī esprimă mulţămita sa d-nei Eufemia Kertsch de aicī, pentru că a avutŭ bunătatea, de a provedé 4 eleve sărace dela şcóla nóstră cu îmbrăcămintea şi încălţămintea necesară.

Braşovŭ, 5 Martie 1887.

Maria Secăreanu, m. p. presidenta reuniunei — *Dr. Nicolau Popŭ*, m. p. actuarulŭ reuniunei.

DIVERSE.

O cununiă cu probă generală. — Din Birmingham se comunică o umoristică celebrare de cununiă. Acolo trăesce unŭ omŭ originalŭ mai înaintatŭ în etate, domnulŭ Mollin, care era sĕ se cunune în 6 ale curentei cu o damă tînĕră încântătóre, Miss Ponta. Ginerele, care se bucura de-o întinsă cunoscinţă, nu voia sĕ se lase pe voia întêmplării ceea ce privea ceremonia în biserică; elŭ cerea decī o probă generală, pentru a înlătura încă la timpŭ particularităţī, carī nu i-arŭ conveni. După ce se obligà domnulŭ Mollin la oficiulŭ bisericescŭ a plătì tacsele îndoitŭ, se ţinŭ în 5 l. c. în tótă regula proba generală de cununiă. Mirésa apărŭ în mijloculŭ rudeniilorŭ sale; Alaiulŭ se puse încetŭ în mişcare spre altarŭ, acolo aştepta preotulŭ în ornatŭ. Domnulŭ Mollin, carele alerga cu zelŭ prin biserică, găsì câteva obiecţiunī de făcutŭ, în fine se declară mulţumitŭ despărţindu-se de preotŭ cu cuvintele: „La revedere mâne“. Insĕ acéstă revedere rĕmase afară, căcī ajunşī acasă, declarà Miso Ponta, că ii este de ajunsŭ cu proba de cununiă; şi că renunţă la adevĕrata cununiă cu acestŭ bĕtrânŭ nebunŭ.

Nuntă interesantă. — O cununiă interesantă cu privire la mire şi miresă s'a celebratŭ de curêndŭ în frumosulŭ şi muntosulŭ satŭ Zwikenberg de lângă Oberdrauburg. Ginerele se află în etate de 67 anī, mirésa numĕră 76 anī. Ea este cea mai bĕtrână femeiă din Zwikenberg şi se căsători acum pentru a treia óră. Preotulŭ care cunună părechia este 84 de anī. De 51 anī păstoresce elŭ în acestŭ satŭ. In 1879 serbà elŭ iubileulŭ de 50 de anī alŭ preoţiei sale. Naşulŭ e în etate de 94 de anī şi se bucură încă de tăriă trupescă şi spirituală. Pe timpulŭ rĕsboiului francesŭ se duse elŭ la moşia tatălui sĕu, pentru a se sustrage dela miliţiă. In 1815 îşī luà o nevastă, cu care serbà elŭ în 1865 nunta de aurŭ. Doi anī în urmă ii răpì mórtea pe tovarăşa sa. După alţī doi anī, adecă în etate de 74 anì se căsători din nou, stabilindu-se într'altŭ locŭ. Pe când numĕra vr'o 80 anī, tăia elŭ însuşī crăcile uscate ale pomilorŭ, fiindŭ astfelŭ silitŭ a se urca pe cei mai înalţī pomī. De acésta primejdiosă ocupaţiune sa lăsatŭ acum. Ginerele sĕu este deja omŭ fórte bĕtrânŭ, nepoţii sĕi suntŭ bărbaţī maturī, strănepoţii sĕi suntŭ flăcăi sdravenī.

O cură miraculosă. -- Se scrie din Roma: Mediculŭ neapolitanŭ Dr. Fusco a făcutŭ mare svonŭ prin miraculósele sale cure hypnotice. Mediculŭ pune pe bolnavŭ sĕ se uite printr'o linte de sticlă spuindŭ după 10 minute décă póte ajunge în starea, care o cere hypnotisarea, séu nu. De este aşa atuncī urméză adevĕrata tratare, care deocamdată a rĕmasŭ secretulŭ domnului Fusco. In sĕptĕmânile din urmă se dice, că ar fi făcutŭ minunī cu acéstă cură, casa sa este adesea loculŭ de întrunire a multorŭ bolnavī, mai cu sémă dame, carī caută vindecare la noulŭ făcătorŭ de minunī. Succesulŭ sĕu celŭ mai mare, şi care ilŭ făcu renumitŭ, este miraculósa vindecare a unei fiice de căpitanŭ de marină forte cunoscutŭ aici a domnişorei Emilie Ange, care de 2 anī şī-a perdutŭ mintea şi în partea cea mai mare şi vederea. După puţine dile de tractare, începù a se înbunătăţi starea bolnavei, şi după douĕ sĕptĕmânī îşī recăpătase acesta intréga ei judecată, ceea ce făcură pretutindenī cunoscutŭ fericiţii părinţī.

(† NECROLOGU.) — **Georgiu Laslu**, preşedinte de tribunalŭ în pensiune şi advocatŭ, după o suferinţă scurtă şi după împărtăşirea cu sântele taine, a încetatŭ din viéţă Dumineca în 8 (20) Martie 1887 în etate de 60 anī. Despre acéstă durerósă perdere încunosciinţéză pe toţī amicii şi cunoscuţii defunctului jalnica lui soţiă *Susana* în numele sĕu precum şi în numele socrilorŭ, cumnaţilorŭ şi nepoţilorŭ repausatului. Rĕmăşiţele pămêntescī se vorŭ ridica Marţī în 10 (22) Martie la 4 óre d. a. din fosta locuinţă a defunctului — têrgulŭ pómelorŭ Nr. 93 — şi se vorŭ aşeda spre eternulŭ repaosŭ în cimiterulŭ gr. or. din Gróverŭ. —

Braşovŭ, în 9 (21) Martie 1887.

Fiă-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ Dr. Aurel Mureşianu

Cursulu la bursa de Viena
din 21 Martie st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	101 65
Rentă de hârtiă 5%	89 30
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	150 20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	98 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 —
Bonurĭ rurale ungare	104.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 25
Bonurĭ rurale transilvane	104 30
Bonurĭ croato-slavone	104.50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Imprumutulŭ cu premiu ung.	120.90
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	123 25
Renta de hârtiă austriacă	80 75
Renta de arg. austr.	81 70
Renta de aurŭ austr.	112 90
Losurile din 1860	133.25
Acțiunile băncei austro-ungare	880 —
Act. băncei de creditŭ ung.	296.—
Act. băncei de creditŭ austr.	287. —
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.00
Napoleon-d'orĭ	10.10
Mărcĭ 100 imp. germ.	62 60
Londra 10 Livres sterlinge	127 75

Bursa de Bucuresci.
Cota oficială dela 8 Martie st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%).	90 1/2	91—
Renta rom. amort. (5%)	91 1/2	92—
» convert. (6%)	84—	85—
Împr. oraș. Buc. (20 fr.)	35—	36—
Credit fonc. rural (7%)	99—	100—
» „ „ (5%)	82 3/4	84 1/4
» » urban (7%)	96—	97—
» » » (6%)	90—	91—
» » » (5%)	78—	79—
Banca națională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	18.—	18.3/4
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.01	2.02

Cursulu pieței Brașovŭ
din 22 Martie st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8.44	Vend.	8.48
Argint românesc	»	8.40	»	8.45
Napoleon-d'orĭ	»	10.06	»	10.10
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.40
Imperialĭ	»	10.33	»	10.38
Galbenĭ	»	5 95	»	6.—
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	113.—	»	114.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Bilanțulŭ cu 31 Decemvre 1886.

Active.

Cassa în numerarŭ		682.71
Cambie		56,365.90
Imprumuturĭ pe hipotecă	8,984.50	
„ pe obligațiunĭ cu cavențĭ	19,881.50	
Imprumut. de Lombard	75.—	28,941.—
Spese de fondare	611.94	
După amortisare de	203.98	407.96
Mobiliarŭ	470.02	
După amortisare de	47.—	423.02
Diverse conturĭ debitóre		2,638.41
		fl. 89,459.—

Passive.

Capitalŭ de acțiunĭ	30,000.—	
Depunerĭ spre fructific.	50,201.56	
Interese anticip. pro 1887	1,163.—	
Fondulŭ de reservă	583.10	
Dividende neridicate	165.—	
Diverse conturĭ creditóre	3,772.17	
Profitŭ curatŭ	3,574.17	89 459 —
		fl. 89,459.—

Făgărașiu, în 31 Decemvre 1886.

Alesandru Micu m. p. președinte. **Ioanŭ Dejenariu** m. p. comptabilu. **Ilariu Duvlea** m. p. membru alu direcțiunei.

Basiliu Stanciu m. p. mebru alu direc. **Iuliu Danu** m. p. membru alu direc. **Ioanŭ Turcu** m. p. membru alŭ direc. **Demetriu Chișierianu** m. p. membru alu direc.

Subsemnatulŭ comitetŭ de supraveghiare amu examinatŭ bilanțulŭ presentŭ și confrontându-lŭ cu registrele principale și ausiliare ale societății ținute in bună regulă, l'amŭ găsitŭ in consonanță cu aceleașĭ și esactŭ.

Făgărașŭ, în 4 Faurŭ 1887.

Comitetulu de supraveghiere:

Dr. Stefanu P. Poppu m. p. **Ioanŭ Poppu** m. p. **Gerasimu Grama** m. p.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealu (	—	—	—	1.14
Predealu (	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ (	—	—	—	—
Brașovŭ (	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5 43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra (	11.29	—	9.19	—
Sighișóra (	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copșa mică	12 44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2 [illegible]	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2 56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.5[illegible]	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5 28	—
Clușiu (	5.30	—	5 56	—
Clușiu (	—	6 03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	—	10.5[illegible]
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
Oradia-mare (	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1 23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena (	—	—	2.15	—
Viena (	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11 05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.[illegible]2	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2 06	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mező-Telegd	—	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	--
Clușiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
Clușiu (	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
Cucerdea (	1.06	—	—	—	10.—
Uióra	1 13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1 20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1 41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mic.	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.3[illegible]	—	--	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3 49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.0[illegible]	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
Brașovŭ (	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealu (	—	—	—	—	--
Predealu (	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.24
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7 28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4 25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5.56	—	9.33
Conopŭ	6.27	—	9 53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok (	8 42	—	4.52
Szolnok (	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenu omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
Szolnok (	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Berzova	6 28	7 55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9 19	10 17	—
Deva	9 51	10 42	- -
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	- -
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	--

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6 19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.18	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 41
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Hațegŭ	12.42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ